

MEMO

Van Cluster Versterking Bestuur en Organisatie
Aan Griffie
Datum xx juni 2021
Kenmerk
Betreft Beantwoording technische vragen Kadernota 2022

Contactpersoon
 Dhr. M. Muller
T 0634300550
E m.muller@dordrecht.nl

D66				
Financieel Resultaat gemeente Dordrecht bedrag x € 1 miljoen. bedragen met een min is negatief.				
	Eindsaldo	Gerealiseerd	Verschil	budgetoverhevelingen
	begroting/	Fin.	realiteit	
Jaar	22	Resultaat	minus	Van 31-12 naar 1-1
	Kadernota		begroting	
2016	€ 0,4	€ 4,6	€ 4,2	€ 2,1
2017	€ 0,3	€ 14,2	€ 13,9	€ 3,0
2018	€ 0,4	€ 11,1	€ 10,7	€ 3,2
2019	€ 0,1	€ 9,4	€ 9,3	€ 4,4
2020	€ 2,4	€ 26,5	€ 24,1	€ 8,5
2021	€ -2,6	nmb	nmb	nmb
2022	€ -4,0			
Uit bovenstaand overzicht blijkt dat beelden uit de Dordtse begroting niet altijd gerealiseerd worden. Er wordt niet realistisch begroot.				
<i>Wethouder Burggraaf</i>				

Kenmerk**Datum**

xx juni 2021

1	Als vertrekpunt voor de kadernota 2022 wordt het begrote eindsaldo € 2,6 miljoen negatief genomen. Hoe realistisch is dit vertrekpunt gezien de gerealiseerde resultaten versus de begrote eindsaldi van de afgelopen jaren?	<p>De gemeentelijke begroting is en blijft een raming die, zeker in de door u gepresenteerde periode, omgeven is met veel onzekerheden. Enkele voorbeelden van deze onzekerheden zijn de doordecentralisaties vanuit het Rijk (WMO, Participatie en Jeugd), de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds en in 2020 corona. De afgelopen jaren hebben deze, beperkt beïnvloedbare ontwikkelingen, flinke impact op de jaarrekeningresultaten gehad. Ook op dit moment is het nog moeilijk om te bepalen hoe het financiële meerjarig perspectief van de gemeente eruit komt te zien, met name vanaf 2023. Dit hangt vooral samen met besluiten die een nieuw kabinet moet nemen voor financiële tegemoetkoming Jeugd, uitvoering WMO, Participatiewet, herijking gemeentefonds, de werking en omvang van het gemeentefonds, het gemeentelijk belastinggebied en de toepassing van de opschalingskorting. Ook is nog onduidelijk wat de structurele effecten van corona zijn. Dit zorgt ervoor dat de meerjarige begrotingssaldi zoals gepresenteerd in de Kadernota 2022 ongetwijfeld nog gaan muteren in de toekomst.</p> <p>Met deze nuancering is het financiële beeld dat we bij voorliggende Kadernota 2022 schetsen het meest realistische beeld met de kennis die op dit moment beschikbaar is. Daarbij geldt dat veel positieve verschillen uit de afgelopen jaren inmiddels niet meer van toepassing zijn. Overschotten op de WMO zijn omgeslagen in tekorten, overschotten op Beschermd Wonen zijn verwerkt in de begroting en grote voordelen op dividend zijn door de verkoop van de aandelen Eneco niet meer te verwachten. Ook bij onze GR-en is de afgelopen jaren gekeken naar realistisch begroten en de realisatie van de taakstellingen op sociaal domein en bedrijfsvoering. De afgelopen jaren is de druk op de exploitatie juist toegenomen, wat ervoor zorgt dat de financiële rek uit de begroting is. Waar nog ruimte was voor een meer conservatieve insteek moeten we steeds scherper aan de wind zeilen.</p> <p>Overigens neemt dit niet weg dat vanuit de jaarrekening een doorkijk maken naar de begroting en realistisch begroten altijd een aandachtspunt is.</p> <p>Als laatste merken wij nog op dat de rekeningresultaten in absolute zin fors zijn, maar in relatieve zin slechts één tot enkele procenten van de totale begroting zijn.</p>
	<i>Wethouders Sleeking en Burggraaf</i>	
2	De afgelopen jaren neemt het bedrag budgetoverhevelingen fors toe. Het volume van de begroting is groter dan de	Het overhevelen van budgetten is niet alleen te linken aan uitvoeringscapaciteit, maar ook aan dat we als organisatie werken vanuit de bedoeling en onszelf daarin

Kenmerk

Datum

xx juni 2021

organisatie uit kan voeren. Welke omvang van de exploitatiebegroting is voor Dordrecht realistisch om in 1 jaar uit te voeren? Of wat is nodig om voor de komende jaren budgetoverhevelingen te voorkomen? Of hoeveel extra apparaat heeft Dordrecht nodig om de begroting volledig uit te voeren in één begrotingsjaar?

wendbaar opstellen. Daarmee kan het gebeuren dat ontwikkelingen in de samenleving juist maken dat ontwikkelingen sneller/langzamer gaan. Door de diversiteit aan operationele processen, is het ook begrijpelijk dat er in een jaar verschuivingen zijn.

Er zit een redelijke termijn tussen wanneer budgetten begroot worden en wanneer ze verantwoord worden. Dat maakt het redelijk te veronderstellen dat daarop periodiek aanpassingen nodig zijn.

In het voorjaar is uitdrukkelijk dialoog ontstaan op het thema werkdruk. Hieromtrent is ook de raad onlangs geïnformeerd en daaraan vooraf ging een goed gesprek met het presidium en zijn door college en organisatie passende maatregelen genomen. Het management staat voor een gezonde werkomgeving en daarbij is een aantal interventies ingezet. Hierbij zijn bijvoorbeeld de bestuurlijke agenda's aangepast. Maar ook is gekeken naar hoe en onder welke condities personeel kan worden aangesteld in plaats van dat er te lang wordt ingehuurd. Logischerwijs leidt dit dan ook tot budgetoverhevelingen.

Als laatste zijn er vaak ook andere redenen voor budgetoverheveling, zoals bijvoorbeeld langer durende procedures en meer benodigde tijd om een veelheid aan betrokken partijen bij elkaar te brengen. In de uitvoering proberen wij te komen tot realistische plannen en kostenramingen, waarbij voldoende rekening wordt gehouden met relevante risico's. En bewaken wij onder andere via managementrapportages en de bestuursrapportage de voortgang van deze plannen.

De forse toename van budgetoverhevelingen in 2020 is vooral het gevolg van corona. In het raadsvoorstel voor de budgetoverhevelingen 2020 is onderstaande tabel gepresenteerd waarin het bedrag aan overheveling is geschoond voor corona. Hierin is te zien dat de bedragen van de afgelopen jaren redelijk vergelijkbaar zijn.

Budgetoverhevelingen per jaar	RIS-dossier	Aantal	Bedrag
Budgetoverhevelingen 2020		34	€ 8.442.376
AF: Corona-gerelateerde voorstellen		23	€ 4.022.652
<i>Subtotaal 2020</i>		11	€ 4.419.724
Budgetoverhevelingen 2019	2542099	22	€ 4.441.937
Budgetoverhevelingen 2018	2344557	13	€ 3.168.214
Budgetoverhevelingen 2017	2110946	13	€ 2.982.536

Kenmerk

Datum

xx juni 2021

	<i>Wethouders Stam en Burggraaf</i>	
3	Worden in 2022 onderhoudsniveaus (gerelateerd aan de nota kapitaalgoederen en vastgoed) verlaagd?	Nee, daar is geen sprake van.
	<i>Wethouder Burggraaf</i>	
4	Wordt er 2022 bespaard op subsidies ten opzichte van 2021 en zo ja waarop?	Conform besluitvorming over de motie M10 Regie op bezuinigingen zijn in de Kadernota 2022 geen bezuinigingsvoorstellen opgenomen. Dat geldt ook voor subsidies.
	<i>Wethouders Burggraaf</i>	
5	Wordt er op de eigen organisatie bezuinigd of op de overheadkosten ten opzichte van 2021? En zo ja waarop specifiek?	Conform besluitvorming over de motie M10 Regie op bezuinigingen zijn in de Kadernota 2022 geen bezuinigingsvoorstellen opgenomen. Dat geldt ook voor subsidies.
	<i>Wethouders Stam en Burggraaf</i>	
6	Welk investeringsvolume (vervangingsinvesteringen) is in het fysieke domein noodzakelijk? En welk volume is in de kadernota opgenomen?	Niet bij de kadernota, maar bij de begroting kijken wij integraal naar het meerjareninvesteringsplan. In de begroting zijn alle vervangingsinvesteringen opgenomen die nodig zijn om te voldoen aan de door de raad vastgestelde kwaliteitsniveaus. Het meest actuele investeringsoverzicht vindt u in de Begroting 2021 . Bij de Begroting 2022 actualiseren wij dit overzicht.
	<i>Wethouder Burggraaf</i>	
7	Zijn er in de Dordtse exploitatiebegroting zogenaamde "stille lasten" (onvoldoende middelen beschikbaar om bestaande voorzieningen in stand te houden? Zo ja welke zijn dat en welk bedrag komt Dordt te kort?	De middelen die in de begroting zijn opgenomen zijn toereikend om het bestaande reguliere voorzieningenniveau in stand te houden. Desondanks zien we ieder jaar knelpunten ontstaan waarvoor aanvullende middelen nodig zijn om het voorzieningenniveau in stand te houden. Ook in de toekomst zijn dergelijke knelpunten onvermijdelijk, bijvoorbeeld voor boomonderhoud (knelpunt 2, Kadernota 2022) en het IHP gymzalen (knelpunt 2, Kadernota 2021). Ook geldt dat de

Kenmerk

Datum

xx juni 2021

		beleidswensen voor de coalitieperiode 2018-2022 voor een bedrag van € 3,1 miljoen incidenteel zijn gedekt. Richting de verre toekomst liggen er uitdagingen om de exploitatie sluitend te houden. Een aantal grote voorzieningen (Energiehuis, Sportboulevard, onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs) zijn uit éénmalige middelen gedekt. Op dit moment hebben we geen middelen in de begroting voor vervanging van die complexen over een jaar of 30. Hiervoor zetten we ook in op de groeiambities. Zie hier meer info.
	<i>Wethouder Burggraaf</i>	
8	De uitgaven in het sociaal domein leggen een groot beslag op de Dordtse begrotingsruimte, waardoor uitgaven op andere taakgebieden, programma's mogelijk in de knel komen. (Het sociaal domein als "koekoeksjong" in de begroting). Is er in de Dordtse begroting/kadernota sprake van verdringing om deze reden? Zo ja wat voor ingrepen voert Dordrecht uit om ruimte voor het sociale domein te creëren?	De ontwikkeling van kosten in het sociaal domein zorgt voor druk op de exploitatie. Dat geldt voor alle gemeenten in Nederland. Voor Dordrecht heeft deze druk de afgelopen jaren niet geleid tot bezuinigingen. Wel zorgt de druk op de exploitatie ervoor dat er de afgelopen jaren geen structurele ruimte voor nieuw beleid was.
	GroenLinks en PvdA	
	Burgemeester Kolff	
9	P 8. (autonome ontwikkelingen) Cameratoezicht en uitvoeringsbudget Veiligheid. In de tekst rondom deze autonome ontwikkeling wordt gesproken over het voldoen aan de regionale financiële verplichtingen en dat er zo weer mogelijkheden zijn om te handelen in het kader van een veilige woon- en leefomgeving. Kunt u aangeven hoe dit gezien kan worden als autonome ontwikkeling? De inzet van cameratoezicht blijft naar ons idee een keuze en geen op zichzelf staande ontwikkeling, we kunnen immers ook kiezen om het niet te doen?	De aanvraag voor veiligheid bestaat uit meerdere onderdelen. <ol style="list-style-type: none">1. Cameratoezicht (voortzetting huidige aanpak)2. Regionale veiligheidsvoorzieningen (voor alle gemeenten uit Zuid-Holland Zuid en Rotterdam-Rijnmond)3. Merwede Linge Lijn (samenwerkingsovereenkomst) Ad 1: De huidige aanpak die tot en met 2022 uit incidentele middelen wordt gedekt, wordt voortgezet. Het budget is benodigd voor de exploitatiekosten van de huidige mobiele camera's die worden ingezet bij calamiteiten (ernstige verstoring van de openbare orde en veiligheid) onder de burgemeestersbevoegdheid en inzet bij evenementen, demonstraties en de jaarwisseling onder de politiebevoegdheid en

Kenmerk

Datum

xx juni 2021

		<p>anderzijds voor het vervangen van een aantal vaste camera's (onder meer in stationsgebied) die niet meer voldoen aan de huidige privacywetgeving.</p> <p>Ad 2: Het aanbod taken, de indexering en regionale afspraken, zoals de aanstelling van een regionale coördinator mensenhandel en een regionale arb'er en administrateur voor de Veiligheidsregio, hebben ervoor gezorgd dat de (inwoner)bijdragen structureel zijn verhoogd.</p> <p>Ad 3: Er is met de gemeente Gorinchem een samenwerkingsovereenkomst afgesloten voor het uitlezen van de camera's op de Merwede-Lingelijn (vergroten veiligheid op traject). Deze onontkoombare kosten zijn tot op heden niet begroot.</p>
	<i>Wethouder Stam</i>	
10	<p>p 12. (knelpunt) Boomonderhoud. In 2022 wordt 650.000 euro opgenomen als gevolg van snoeiachterstanden, verouderde bomenstand en de kosten van de Wet Natuurbescherming (hogere kosten).</p> <p>1. De bezuiniging in 2014 heeft voor snoeiachterstanden gezorgd. Kunt u aangeven om welke aanvang van achterstand we nu spreken?</p> <p>2. Kunt u aangeven hoe het besteden van de 650.000 wordt verdeeld over de drie genoemde knelpunten? (snoeiachterstand, verouderd bomenbestand en de kosten voor de Wet op Natuurbescherming).</p> <p>3. Hoe verhoudt deze "ophoging" van het budget zich tot de bezuiniging van 2014? Kan hiermee worden geconcludeerd dat de bezuiniging in 2014 niet haalbaar was en dat deze opnieuw moet worden beoordeeld door de raad?</p>	<p>1. Er is inmiddels sprake van een lichte onderhoudsachterstand. We hebben de achterstand deels weten te beperken door de extra middelen voor boomziektebestrijding. Door werk-met-werk te maken heeft de aanpak van de essentaksterfte het oplopen van de onderhoudsachterstand beperkt. Als de snoeiachterstand verder toeneemt komt de veiligheid in het geding en zullen er maatregelen getroffen moeten worden. Dat kan betekenen dat we meer bomen moeten gaan kappen.</p> <p>2. De bedragen kunnen niet los van elkaar worden gezien, daarom deze bandbreedte: snoeiachterstand 300.000 - 400.000, bomenbestand 50.000 - 100.000 en wetgeving 150.000 - 200.000</p> <p>3. In 2014 was het boomonderhoud op orde. Er waren toen geen snoeiachterstanden. Dat maakte dat deze bezuiniging mogelijk was. Er is toen al gewaarschuwd voor de gevolgen van deze bezuiniging en geadviseerd deze uiterlijk 6 jaar in te boeken. In 2014 is tevens toegezegd om in 2020 de consequenties van deze maatregel in beeld te brengen. Dat is gebeurd aan de hand van de principes uit de assetmanagement en heeft geleid tot deze claim.</p>
	<i>Burgemeester Kolff</i>	
11	<p>p 12. (Knelpunt) Personele capaciteit veiligheid. Er is aanvullend budget nodig voor de aanpak van ondermijning/georganiseerde criminaliteit, juridische ondersteuning en om de inzet op re-integratie van ex-</p>	<p>Dit is echt een knelpunt.</p> <p>Integrale veiligheid is een bestaande taak van de gemeente, die met de huidige beschikbare budgetten niet naar behoren uitgevoerd kan worden. De aanpak van ondermijning/georganiseerde criminaliteit is, net zoals dat is te zien bij de regionale en landelijke veiligheidsplannen, de laatste jaren ook lokaal één van de prioriteiten.</p>

Kenmerk

Datum

xx juni 2021

	<p>gedetineerden met verminderde rijksfinanciering te kunnen continueren.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Zijn bovengenoemde taken, taken die moeten worden betaald vanuit de gemeente?2. Is bovengenoemde personele capaciteit werkelijk een knelpunt of gaat dit feitelijk om een beleidswens?	<p>De rol van de gemeente in de bestuurlijke en integrale aanpak van ondermijning, en zo ook alle (juridische) taken die daaruit voortvloeien, is steeds belangrijker en meer geworden. We werken in de aanpak van ondermijning nauw samen met onder meer de politie, de Belastingdienst en het Openbaar Ministerie die rekenen op onze bestuurlijke aandacht en inzet. De gemeente is ook poortwachter van ondermijning.</p> <p>De gemeente is tevens verantwoordelijk voor de nazorg aan ex-gedetineerden op de navolgende vijf leefgebieden: ID-bewijs, huisvesting, inkomen & werk, schulden en zorg. De inzet van de re-integratieofficier (RIO) blijkt de afgelopen twee jaar voor de nazorg van ex-gedetineerden die een high impact crimedelict (straatroof, woninginbraak, overval etc.) hebben gepleegd succesvol. De RIO biedt kansen aan deze jonge ex-gedetineerden en zorgt dat ze op het rechte pad belanden, iets van hun leven maken en dat de recidive / criminaliteit daalt. Het loslaten van deze doelgroep zou een nadelig effect hebben voor de doelgroep zelf (geen perspectief) en voor de stad (meer high impact crimes).</p>
	<p><i>Wethouder Sleeking</i></p>	
12	<p>p 14. (beleidswens) Gemeentelijk restauratiefonds. Er wordt incidenteel <u>100.000</u> euro toegevoegd aan het fonds om ruimte te houden voor overige aanvragen in 2021 en 2022. In de begroting van 2021 zien wij een bedrag van uitstaande leningen van <u>1.933.000</u> euro, dit brengt ons op de volgende vragen.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Wat is de concrete omvang van het fonds (hoeveel euro)?2. Wat is de hoogte van het bedrag dat nu uitstaat aan leningen?3. Wat zijn de claims?4. Wat is de stand van zaken ten aanzien van aflossingen?5. Om gebruik te mogen maken van het fonds (www.restauratiefonds.nl) is men inkomsten- of vennootschapsbelastingplichtig. Hoe verhouden deze criteria zich tot de aanvraag van de kerken?	<p>Het Gemeentelijk Restauratiefonds Dordrecht is opgeknipt in twee delen.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Eén deel waaruit leningen worden verstrekt. Dit is in beheer bij het Restauratiefonds. Hierover is een samenwerkingsovereenkomst afgesloten tussen de gemeente en het Nationaal Restauratiefonds. Zij behandelen en bewaken de leningen en aflossingen. Leningen zijn alleen bedoeld voor eigenaren die de mogelijkheid hebben om rente af te trekken van de belasting. <u>Dit geldt dus niet voor kerkgenootschappen.</u> Het betreft bijna altijd woonhuseigenaren, die bij het Nationaal Restauratiefonds ook een gewone hypotheek kunnen afsluiten voor de aankoop van het pand, zodat zij al hun geldzaken rond het huis bij één bank hebben geregeld.2. En een deel waaruit bijdragen-ineens worden verstrekt, dat in beheer is bij de Gemeente zelf. Bijdragen-ineens zijn bedoeld voor eigenaren (van gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden) die niet belastingplichtig zijn, zoals kerken en scholen, maar het kan ook een restaurerende stichting betreffen.

Kenmerk

Datum

xx juni 2021

	<p>6. Met de aanvraag van de twee genoemde kerken is de bodem van het fonds bereikt, vandaar de extra <u>100.000</u> euro incidenteel. Over welke twee kerken gaat dit?</p>	<p>Voor rijksmonumenten zijn vergelijkbare landelijke regelingen.</p> <p>Voor laagrentende leningen (rente is 1,5% voor 100% van de subsidiabele kosten, met een maximum van een half miljoen) is bij het Nationaal Restauratiefonds ± € 4.660.000,00 beschikbaar voor het onderhoud en de restauratie en verduurzaming van gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden.</p> <p>Van dit bedrag staat op dit moment ± € 1.933.000,00 aan leningen uit.</p> <p>Meestal worden er per jaar tussen de 2 tot 5 leningen verstrekt.</p> <p>De aflossingen vinden binnen 20 jaar plaats. Doorgaans worden de aflossingen keurig gedaan en soms zelfs versneld.</p> <p>Door de aflossingen blijft dit zogenaamde revolverende fonds gevuld en kunnen voldoende eigenaren worden geholpen.</p> <p>Bij de Gemeente Dordrecht wordt jaarlijks € 68.000,00 gereserveerd voor bijdragen-ineens. Bijdragen-ineens worden niet terug betaald, waardoor de pot regelmatig leeg gaat. Meestal worden er per jaar maar 1 of 2 bijdragen-ineens aangevraagd. Er zijn dit jaar al 4 aanvragen toegezegd (Groenedijk 49, Pauluskerk: zaal, toren en kosterwoning); er worden nog 3 claims verwacht. (de Zuidhovenkerk, de schotbalkensluis in het Zuidplaatje, Calvijnerkerk Kromhout)</p>
	<p><i>Wethouder Stam</i></p>	
13	<p>p 14. (beleidswens) WK Ijshockey. Er wordt <u>100.000</u> euro gereserveerd om het WK Ijshockey naar Dordrecht te halen. In de tekst wordt gesproken over een gemeentelijke bijdrage van <u>70.000</u> euro en cofinanciering van marketing en communicatie.</p> <p>1. Is de <u>100.000</u> euro die nu wordt gereserveerd bedoelt voor de gemeentelijke bijdrage van <u>70.000</u> (en dan dus) <u>30.000</u> euro voor de marketing en communicatie?</p>	<p>De reservering in de kadernota bedraagt niet € 100.000, maar € 70.000. In de opsomming op pagina 14 van de kadernota zijn de opgenomen beleidswensen afgerond op € 100.000. In de tekst eronder is het exacte bedrag aangegeven. Het gaat om een gemeentelijke bijdrage van 70.000 euro voor het event in 2023. Er is geen budget nodig om komend jaar met IJNL te werken aan een bid. Dit ligt bij IJNL. De gemeente Dordrecht levert hiervoor wel input.</p>

Kenmerk

Datum

xx juni 2021

	<p>2. als antwoord op vraag 1 ja is, is er nog budget nodig om komend jaar met IJNL te werken aan een bid om het event daadwerkelijk naar Dordrecht te halen?</p> <p>3. als antwoord op vraag 1 nee is, is de <u>100.000</u> euro die nu wordt uitgetrokken ten behoeve van het uitwerken van het bid komend jaar en wordt er dan bij de volgende kadernota budget gevraagd voor het daadwerkelijke event?</p>	